

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, zastúpenej advokátskou kanceláriou F., proti povinnému **E.**, o vymoženie **853,48 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 9Er/25/2009, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 1. marca 2013 sp. zn. 19CoE/209/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávneneho na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie oprávneneho **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza uznesením z 1. júna 2012 č. k. 9Er/25/2009-35 exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom J. vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju [§ 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)]. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade bola uzavretá zmluva o úvere, ktorú treba považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o spotrebiteľskom úvere obsiahnutá rozhodcovská

doložka je neprijateľná zmluvná podmienka v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, lebo nebola individuálne dojednaná, vopred bola zaradená do formulárovej zmluvy spôsobom, pri ktorom spotrebiteľ nemal náležitú možnosť oboznámiť sa so zmluvou a jej dôsledkami. Oprávnený ako veriteľ do zmluvných dojednaní viacerých svojich obdobných zmlúv zahrnul identické rozhodcovské doložky a na ich základe opakovane zvolil pre riešenie sporu ten istý rozhodcovský súd, keď podaním žaloby vylúčil možnosť, aby sa spor riešil pred všeobecnými súdmi. Spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah /rozsudok z 27. júna 2000, Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až c-244/98, Zb. s i-4941, bod 25 ako aj z 26. Októbra 2006, Mostazo Claro, C-168/05 Zb. s I-10421, bod 25/. Ďalej uviedol, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul sa teda uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Súd prvého stupňa v dôsledku toho považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie. Na základe uvedeného okresný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň zastavil v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku. Uviedol, že na základe vyhlásenia exekúcie za neprípustnú a jej následného zastavenia nebude rozhodovať o podaní súdneho exekútora, ktoré predložil v zmysle § 30 ods. 3 Exekučného poriadku. V závere odôvodnenia uviedol, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne uznesením z 1. marca 2013 č. k. 19CoE/209/2012- 54 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 a 2 O. s. p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a svoje skutkové zistenia správne právne posúdil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sa medzi účastníkmi jedná o spotrebiteľský vzťah v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľskom úvere, že v danom prípade bola uzavretá zmluva o úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) podmienku. Rozhodcovská doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel

medzi výhradnou rozhodcovskou doložkou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, rozhodcovskú doložku treba považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného, čo má za následok v zmysle § 53 ods. 5 občianskeho zákonníka neplatnosť rozhodcovskej doložky, vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu, a preto nebolo možné ani vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie ako vecne správne v zmysle § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Pokiaľ ide o návrh oprávneného na prerušenie exekučného konania podľa § 109 ods.1 O. s. p. tomuto nevyhovelo. Uviedol, že osobitné pravidlá týkajúce sa exekučného konania, sa uplatňujú pri výkone rozhodnutia, resp. exekúcii so zreteľom na jej podstatu, pretože nasleduje až potom, čo existuje exekučný titul, pred vydaním ktorého sa účastníci konania mohli brániť a presadzovať svoje oprávnenia procesne určeným spôsobom vrátane návrhov, ktoré sú ust. § 251 ods. 1 O. s. p. priamo vylúčené. Odvolací súd tak návrh oprávneného na prerušenie exekúcie zamietol.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom uviedla, že súdy: rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O. s. p.), lebo nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z. z.“); konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), lebo vykonateľnosť označeného rozhodcovského rozsudku už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie; rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.); oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) tým, že s ňou nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch, nevzali na zreteľ jej námietky proti prejednaniu veci, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo, aby jej právna vec bola

„vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ“; sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), lebo nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie; napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), základom ktorého je nesprávna aplikácia a interpretácia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z., § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež Smernice. Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a dovolací súd, aby Súdnemu dvoru Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 30. apríla 2013 sp. zn. 2ECdo/16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2ECdo/90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2ECdo/20/2013, 2Cdo/83/2013, 2Cdo/49/2013 a z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danej veci sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to, nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn. 2Cdo/17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2ECdo/16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2ECdo/90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2Cdo/7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach, ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov rovnako nie je dôvodná.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

K námietke oprávnenej, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z. z. o úradnom vestníku Európskej únie).

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne

vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p. najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 14. apríla 2014

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová